

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Presentació del llibre '¿Existe el derecho a decidir?'

Palau del Parlament, 3 de novembre de 2014

La presidenta

Senyores i senyors, bona tarda i benvinguts al Parlament, a la presentació del llibre '¿Existe el derecho a decidir? Preguntas y respuestas sobre el proceso abierto en Cataluña'. Realment, millor data per a aquesta presentació no la podíem tenir. Quan l'editor del llibre, el senyor Antoni Comas, em va enviar una carta en què em demanava si el llibre es podia presentar aquí al Parlament –jo ja sabia que el tindríem el setembre o l'octubre, perquè m'ho havia comentat el meu company de taula, el senyor Eduard Sagarra, i dies abans, dinant amb ella, la senyora Esther Giménez-Salinas també m'ho havia dit–, vaig pensar que, lògicament, la data no podia ser més tard del 9 de novembre i que el més adient era fer-ho aquesta mateixa setmana. És per aquesta raó que som aquí avui.

Aquests dies, no solament aquest llibre, que també el presenten per tot el territori espanyol –a Madrid, demà al País Basc, pertot arreu–, parla d'aquesta qüestió, sinó que se'n parla molt en l'àmbit catedràtic, perquè es fa la lectura inaugural en una universitat o perquè una altra universitat considera oportú convocar alguns experts en ciència política o en dret constitucional. Ja sé que també se'n parla molt al carrer i en l'àmbit polític, però crec que és molt important que en parlin els experts. I aquesta d'avui serà una presentació en què aquests experts ens exposaran els seus punts de vista sobre el dret de decidir, les conclusions a què van arribar treballant aquesta qüestió per separat durant l'agost.

No tenen gaire temps, perquè són molts, però a l'entrada ja els he avisat que ens agradaria escoltar els punts de vista de tots vuit. Amb alguns hi tinc prou confiança, perquè hem estat companys de carrera –fa uns quants anys, no direm quants, però

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

en fa uns quants–, per demanar-los-ho, però és que a més crec que a tots ens interessa conèixer la posició de cadascun d'ells: què pensen del dret de decidir, com el plantegen. Perquè ara se'n parla molt, però fa quatre o cinc anys ningú no en parlava. Parlàvem d'altres drets, però no del dret de decidir. I, per tant, crec realment que és interessant que puguem escoltar les respostes de tots vuit, que en alguns aspectes s'assemblen i en d'altres són contràries, i a més amb relació al que plantegem per al 9 de novembre.

Doncs bé, sense més preàmbul passo la paraula primer a l'editor, el senyor Antoni Comas, i després al coordinador, el senyor Eduard Sagarra, i als autors de l'obra.

(...)

Arribem al final d'aquest acte. Deuen estar d'acord amb mi que escoltar les intervencions dels vuit juristes i també la de l'editor ha estat interessant. Si cada un hagués parlat mitja hora en lloc de cinc o sis minuts potser ara estaríem una mica cansats, a l'hora que som. Però crec que és d'agrair que hagin explicat en pocs minuts el que han escrit. Primer punt. Segon punt: ens han deixat amb la mel a la boca, i per tant faig meva la recomanació tant de l'editor com del coordinador del llibre que el comprin. Ho podran fer en sortir de l'acte, a la planta baixa, a la botiga del Parlament.

Voldria fer algun comentari sobre el que hem escoltat. Tots són juristes, i la majoria han parlat des del dret. D'altres no ho han fet. Però tots han volgut explicar-nos des del seu punt de vista què s'entén per dret de decidir. Jo no entraré en el que penso que és el dret de decidir. Ara, no com a jurista, sinó com a diputada i com a presidenta del Parlament, i per tant com a política, el que diria és que el que hi ha darrere del dret de decidir, que fa cinc anys ningú no en parlava, no és una qüestió jurídica, sinó eminentment política. És un problema territorial d'una extrema gravetat que durant quatre anys l'estat espanyol i el seu govern no han vist i no han volgut veure.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Ara sí que s'adonen que tenen un gran problema, però no saben com resoldre'l. Algun dels vuit intervinents ha parlat de negociar. Això és el que hem fet sempre. Des del punt de vista polític, des de Catalunya sempre –sempre– hem intentat negociar, posar-nos en la situació de l'altra part. El doctor Ridao parlava de l'encaix. Aquesta paraula, "encaix", fa més de vint anys que la duc gravada. Com les paraules "entesa" i "negociació". I continuaria defensant la negociació. Ara, l'encaix i l'entesa em costa una mica més, perquè després de l'experiència ens queda la sensació que no ens han volgut entendre. Quan dues parts han de negociar han de posar tot el que calgui per entendre's, i quan una part ho fa espera que l'altra també ho faci. I al cap dels anys ens adonem que ens hem entès quan a ells els ha interessat, però no quan Catalunya ho ha necessitat.

I ara estem en una situació molt difícil, perquè la sensació aquesta que dic no ha sorgit d'un dia a l'altre, sinó que ve de molt lluny. Sempre hi posem una data clau: el 28 de juny de 2010, quan vam rebre la sentència del Constitucional. Però encara hem d'anar més enllà. Per què? Perquè ja el 2001 i el 2002, en aquesta casa, al Parlament de Catalunya, a la comissió primera, la d'affers institucionals, els grups parlamentaris parlaven de la necessitat d'una reforma de l'estatut, i no d'una petita reforma, sinó d'una en profunditat, precisament per la necessitat de tornar a trobar aquell encaix que la constitució espanyola ens va donar o vam creure que ens donava. I en aquest sentit ja hi va haver un gran treball parlamentari i de govern abans de la comissió de l'estatut, on es va treballar molt, moltíssim, fins a l'esgotament, fins a l'agonia, fins que el ple va aprovar el nou estatut el 2005. I després encara vam arribar a acceptar les repassades, les "cepilladas" que en va dir el senyor Alfonso Guerra, que hi va fer la comissió constitucional del Congrés i el Senat. I, tot i així, ho vam acceptar, perquè consideràvem que el text final complia els tres objectius que volíem: la consideració de Catalunya com a nació, i per tant el respecte a la nostra identitat; la necessitat d'un nou pacte fiscal, d'un sistema de finançament diferent, que fos ja gairebé definitiu, i el blindatge de determinades competències.

Tot això, però, es va esberlar, es va perdre, quan es va plantejar un recurs polític, i no jurídic, contra l'estatut. I dic "polític i no jurídic" perquè una part important dels

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

articles contra els quals es va recórrer i que després van ser considerats inconstitucionals són als estatuts del País Valencià i d'Andalusia i no s'hi va recórrer. Per tant, aquest és un exemple –en podríem posar molts d'altres– que en realitat en aquell moment la batalla ja no era jurídica, sinó política. Ja teníem una quarta cambra, que no era la cambra de la neutralitat, sinó una cambra que no era independent.

Què passa ara? Doncs que a poc a poc vam superar l'estadi en què la política i els polítics ens trobàvem en aquell moment de la reforma de l'estatut, un moment en què una part important de la ciutadania no entenia aquella reforma estatutària. Perquè ens vam trobar que la societat civil va començar a moure's, que la ciutadania va començar a defensar els seus drets d'una manera cívica, pacífica. I això és el que ha fet des del 2010 fins al 2014. I això ens ha empès; la política s'hi ha sentit al·ludida. I si volem lluitar contra la desafecció de la ciutadania respecte a la política, aquesta era una qüestió en què havíem de respondre, i hi hem respost.

I hi hem respost políticament, perquè són les armes que tenim. Perquè davant del conflicte territorial de Catalunya amb l'estat espanyol el que s'ha de fer és parlar, negociar i dialogar; no discutir jurídicament, no traslladar el problema al Tribunal Constitucional. Perquè traslladen el problema al Tribunal Constitucional.

I aquesta setmana ja no sé què veurem, perquè realment estem davant d'un procés de participació. Que s'utilitzen urnes? Que a més hi ha unes paperetes?... I ja sabem que la gent que no hi està d'acord segurament no anirà a votar. Si, en definitiva, no importa el resultat de les votacions, sinó la participació, saber quanta gent sortirà diumenge a participar democràticament amb relació a aquesta voluntat de decidir el seu futur, encara que ja saben que el resultat no obliga a res. Per tant, del que es tracta és d'arribar i dir: "Volem votar, ens deixin o no ens deixin."

I això, per tant, no ho resoldrà el Tribunal Constitucional, no ho resoldran els juristes, per molt bons que siguin. Abans deies que on hi ha dos juristes hi ha quatre opinions. Doncs avui hem tingut les de vuit experts, que són diverses, i la majoria no saben ben bé què és el dret de decidir, però tots defensen que alguna cosa s'ha de fer.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Així que davant la necessitat de decidir el nostre futur col·lectiu, el govern, el Parlament, ha de buscar les eines per poder-ho fer. I aquestes eines, a Catalunya, són molt petites, tan petites com les de qualsevol altre àmbit de què vulguem parlar. Es parla de la unitat de mercat, del finançament, dels serveis socials... Els serveis socials són una matèria –i acabo– en què la Generalitat sempre havia tingut la competència exclusiva. Bé, doncs ara ja no la tenim. Cada divendres, el Consell de Ministres retalla l'autonomia. I això, a qui importa? Doncs pel que sembla només a nosaltres; sembla que les altres comunitats autònomes no tenen problemes si els retallen l'autonomia. Per tant, hauríem d'anar a l'any 78. Potser en aquell moment no hauríem d'haver estat tan convençuts que la situació de Catalunya se solucionaria, potser no hauríem d'haver votat la constitució més del 90 per cent. Però ho vam fer perquè la consideràvem oberta i flexible, i ara resulta que els qui no la van votar consideren que no té cap problema, cap màcula, i que a més no cal reformar-la.

Jo ho deixaria aquí. Torno a donar les gràcies als professors que avui han estat amb nosaltres per donar-nos la seva opinió sobre el dret de decidir. Penso que ha estat oportú i que va ser oportuna la invitació que els va fer el coordinador de l'obra perquè durant les vacances d'estiu escrivissin els capítols d'aquest llibre, que, com deia la doctora Giménez-Salinas, el fet de poder-lo presentar en una setmana com aquesta crec que ja paga aquelles mitges vacances, aquelles vacances que no van poder-ho ser del tot. Per tant, gràcies. I gràcies a tots vostès per ser avui aquí, per escoltar-nos i per defensar el nostre futur de la millor manera possible.

Moltes gràcies.